www.ijmer.in
INTERNATIONAL JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY EDUCATIONAL RESEARCH
ISSN:2277-7881; IMPACT FACTOR :6.514(2020); IC VALUE:5.16; ISI VALUE:2.286
Peer Reviewed and Refereed Journal: VOLUME:9, ISSUE:12(8), December:2020

అల్పజీవి - సామాజిక జీవన చిత్రణ

డా. రాపోలు శ్రీనివాస్,
తెలుగు సహాయాచార్యులు, తారా ప్రభుత్వ కళాశాల (స్వయం ప్రతిపత్తి), సంగారెడ్డి, తెలంగాణా రాష్ట్రం.
సెల్: 9848050694 Email: srinivas.rapolu**42**@gmail.com

వ్యాస సంగ్రహం

ప్రసిద్ధ రచయిత రాచకొండ విశ్వనాధశాస్త్రి (రావిశాస్త్రి) గారు రచించిన 'అల్పజీవి' నవల ఆధారంగా మధ్యతరగతి గుమస్తాల మనస్తత్వాలు, పిరికితనం, మానసిక సంఘర్షణలు మరియు సామాజిక జీవన చిత్రణను ఈ వ్యాసం సమగ్రంగా వివరిస్తుంది. సగటు మనిషి అయిన సుబ్బయ్య జీవితం ద్వారా సమాజంలోని అణగారిన, భయస్తులైన వర్గాల ఆత్మన్యూనతా భావాన్ని (Inferiority Complex), ఫ్రాయిడ్, ఆడ్లర్ తదితరుల మనస్తత్వ సిద్ధాంతాల నేపథ్యంలో ఈ వ్యాసం విశ్లేషిస్తుంది. పిరికితనాన్ని వీడి ధైర్యంతో జీవించాల్సిన ఆవశ్యకతను రావిశాస్త్రి ఈ నవలా చిత్రణ ద్వారా ఎలా చాటిచెప్పారో ఇందులో స్పష్టం చేయబడింది.

కీలక పదాలు: అల్పజీవి నవల - రాచకొండ విశ్వనాధశాస్త్రి (రావిశాస్త్రి) - గుమస్తా మనస్తత్వం - పిరికితనం - న్యూనతా భావ గ్రంథి (ఆత్మన్యూనత) - చైతన్య స్రవంతి ప్రక్రియ

ఉపోద్ఘాతం

'హితేన సహితం సాహిత్యం' అంటే హితంతో కూడినది, హితాన్ని కూర్చేది సాహిత్యం అని అర్థం. పురాణం, కవిత్వం, కథ, నవల, నాటకం, లేఖాసాహిత్యం, జానపద సాహిత్యం ఇలా ప్రక్రియ ఏదైనా ఈ సాహిత్యమంతా సమాజానికి మేలుచేకూర్చేదే. 'విశ్వశ్రేయం కావ్యం' అన్నారు పెద్దలు. సమాజానికి మేలు చేకూర్చేది మాత్రమే ఉత్తమ సాహిత్యం అవుతుంది. కాబట్టి ఉత్తమ సాహిత్యం సమాజానికి ఆవశ్యకం, అభిలషణీయం. ఒక జాతి యొక్క సంస్కృతి ఆ జాతియొక్క సాహిత్యంలోనూ ప్రతిఫలిస్తుంది. కాబట్టి రచయిత సామాజికి స్పృహతో, బాధ్యతతో రచనలు చేస్తాడు.

సాహిత్యాన్ని సృష్టించే కవి సమాజంలోని ఒక వ్యక్తే. సమాజంలోని విషయాలనే తన కవిత్వంలో ప్రతిబింబిస్తాడు కవి. కవిత్వంలోని విషయాలను స్వీకరిస్తుంది సమాజం. అనగా సమాజానికి, సాహిత్యానికి అవినాభావ సంబంధం కనిపిస్తుంది. కాబట్టి సామాజిక జీవనాన్ని ప్రతి రచనలోనూ దర్శించవచ్చు.

వైదికమత పునరుద్ధరణ కోసం, వేదధర్మ ప్రచారం కోసం రాజరాజ నరేంద్రుడి ప్రేరణతో నన్నయ భారతాన్ని తెలుగులోకి అనువదించాడు. తిక్కన భారతం హరిహరాద్వైత బోధనకీ, శైవ`వైష్ణవ మత

సామరస్యానికీ దోహదపడింది. శివకవుల రచనలలో శైవమత ప్రాబల్యం దర్శనమిస్తుంది. శతక రచన బహుముఖాలుగా సమాజంలో ఉండే లోటుపాట్లని విప్పి చూపించింది. సంస్కరణలకి దారితీసింది. ప్రబంధ యుగంలో భాషా సౌందర్యం వెల్లివిరియడమేకాక, అప్పటి భోగలాలసతనీ, విలాస జీవన విధానాన్నీ వ్యక్తపరిచింది. ఆధునిక సాహిత్యంలో సామాజిక తపన, మానవత్వ కాంక్ష, సమతాభావన చోటు చేసుకున్నాయి. ఏ సాహిత్య రచన అయినా ఆనాటి సమాజాన్ని ప్రతిబింబిస్తూనే ఉంది. కాబట్టి సామాజిక ప్రగతికి, మంచిని పెంపొందించడానికీ, మానవతా విలువలు వెల్లివిరయడానికీ ఉత్తమ సాహిత్యం ఎప్పుడూ అవసరమే. మంచి సమాజం కోసం సాహిత్యం, మంచి సాహిత్యం కోసం సమాజం పరస్పరం దోహదపడతాయి.

అల్పజీవి - రాచకొండ విశ్వనాథశా□స్తి:

అల్పజీవి నవలని రాచకొండ విశ్వనాధశాస్త్రి గారు 1952లో రచించారు. రావిశాస్త్రి గారు కథలని ఎక్కువగా రాసారు. నవలలు కొన్నే రాసారు, ఆయన రాసిన నవలల్లో అల్పజీవి ఉత్తమమైన నవల. "చిన్నవాళ్ళకి చిన్నతగువులే మహా విషమసయస్య లవుతాయి" అనే వస్తువును తీసుకుని ఈ నవల రాశాడు రచయిత. రావిశాస్త్రి గారు వృత్తి రీత్యా న్యాయవాది. తన అనుభవంలో ఎంతో మంచి వారు పిరికితనం వలన ధైర్యం లేకపోవడం వల్ల జీవితంలో ఓడి పోవడం చూసి, సమాజంలో దోపిడీకి గురి అవుతున్న సామాన్య ప్రజల కోసం అల్పజీవి నవలను రాయలనిపించింది అని రచయిత ఈ నవల ముందు మాటలో చెప్పుకున్నాడు.

1950లకు ముందే ఫ్రాయిడ్, ఆడ్లర్, యూంగ్‌ల సిద్ధాంతాలు ప్రపంచమంతటా విపులంగా ప్రచలితం కావడంతో అవి తెలుగు గడ్డను కూడా సోకాయి. తెలుగు నవలకారులనూ ఆకర్షించాయి. 1953లో వచ్చిన అల్పజీవి ఆ సిద్ధాంతాలను ప్రతిబింబించడంలో ఆశ్చర్యం ఏమే లేదు. "ఈ నవల న్యూనతా భావ గ్రంధి ఆధారంగా రాయబడింది" అని అధికుల అభిప్రాయం. ఇది చాలావరకు సబబే. రావిశాస్త్రి ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయంలో తత్వ శాస్త్రం చేశారు గనుక. తత్వశాస్త్రంలో తర్కం ఒక ఆవశ్యకత పాఠం కనుక, ఆ తర్కంలో మిసెస్ నికోలస్ నికలబీ రాండమ్ థింకింగ్‌ను గురించి రావిశాస్త్రి చదివాడు. అల్పజీవి నాయకుడైన సుబ్బయ్య ఆలోచనలో అనేక సందర్భాలలో ఇది కనబడుతుంది.

రావి శాస్త్రి గారు ఈ నవలని "చైతన్య స్రవంతి" అన్న ప్రక్రియలో రాసారు. తెలుగులో ఇలాంటి ప్రయోగం ఈ నవలతోనే మొదలయింది. రావి శాస్త్రి గారు సుబ్బయ్య అలోచనలను మన కళ్ళకి కట్టినట్టు చూపిస్తూ ఉంటారు నవలలో. ఇదొక అద్భుత దృశ్య కావ్యం అని చెప్పుకోవచ్చు. ఎందుకంటే పాఠకులకి సుబ్బయ్య అలోచనలే కాకుండా తన చుట్టూ జరుగుతున్న సంఘటనలను కూడా శాస్త్రి గారు చాలా చక్కగా వర్ణించారు.

ఇక నవలలోకి వెళ్తే సుబ్బయ్య కథానాయకుడు. ఈ సుబ్బయ్య మన చుట్టూ ఉన్న సమాజంలో ఉన్నటువంటి సగటు మనిషి. ఈ సుబ్బయ్య గురించి అందరూ పలు రకాలుగా అనుకుంటూ ఉంటారు.

"సుబ్బయ్య ఒట్టి నంగిరి పింగిరి గాడు" అని చుట్టుపక్కల వాళ్ళు అనుకుంటారు. "మా ఆయన ఏమీ చేతకాని మనిషి" అని సుబ్బయ్య భార్య అనుకుంటుంది. "మా నాన్న వెర్రి బాగులవాడు" అని పిల్లలు అనుకుంటూ ఉంటారు. ఇలాంటి సుబ్బయ్య మంచి ప్రభుత్వ ఉద్యోగమే వెలగబెడుతున్నడు. "సుబ్బయ్య కాక మరొకరు ఆ కుర్చీలో ఉంటే బల్ల కింద, పైనా బాగా సంపాయించే వాళ్ళే!" అని కూడా ఆఫీసులో ఉండే తోటి ఉద్యోగులు అనుకుంటూ ఉంటారు.

అందరూ అనుకున్నట్టే సుబ్బయ్య పిరికివాడు, మంచి వాడు కూడా. ఏ నిర్ణయం గట్టిగా తీసుకోలేక సతమతమవుతూ ఉంటాడు. అలాంటి సుబ్బయ్య బావమరిది వెంకట్రావు బాగా గడుసుపిండం. జమీందారు వంశంలో పుట్టి ఆస్తిని హారతి కర్పూరంలా కోల్పోయి, నోటి దురుసుతనం, లౌక్యంతో ఎలాగో నెట్టుకు వస్తూ ఉంటాడు. సుబ్బయ్య బావమరిది కోసం కంట్రాక్టరు గవరయ్య దగ్గర అయిదు వందలు అప్పు చేస్తాడు. వెంకట్రావుకు ఇస్తాడు. కానీ అతను అప్పు తీర్చడు, గవరయ్యేమో అప్పు తీర్చమని సుబ్బయ్యను బెదిరిస్తుంటాడు. అప్పటి వరకు ఆఫీసులో తన పని తను చేసుకునే సుబ్బయ్య జీవితం అల్లకల్లోలం అవుతుంది. నవలంతా అల్పజీవి అయిన సుబ్బయ్య మానసిక సంఘర్షణతో సాగుతుంది.

సుబ్బయ్య పిరికి వాడుగా ఉండడానికి కారణాన్ని రచయిత బాగా సృష్టించారు. ఈ నవల గొప్పతనమంతా సుబ్బయ్య అంతర్మథనమే! ఒక్కొక్కసారి ఈ సుబ్బయ్య మీద మనకి జాలి కలుగుతుంది. అలాగే ఇంకొకసారి ఇతని చేత కాని తనం చూసి కోపం కూడా వస్తుంది. మంచితనం, పిరికితనం ఒకచోట ఉండలేవు అని రావిశాస్త్రి గారు ఈ నవలలో మనకి చెప్తారు.

అల్పజీవి నవలను న్యూనతాభావ కోణం నుంచి పరిశీలిస్తే బాగుంటుందనిపిస్తుంది. ఆ నవలకు 'అల్పజీవి' అనే పేరు అతికినట్లు అనిపిస్తుంది. పుట్టినపుడు ప్రతి ఒక్కడూ అల్పుడే. శారీరకంగా, మానసికంగా, శక్తిపరంగా, అన్నిట్లోను పెద్దవాళ్లతో పోల్చినపుడు పిల్లలు అల్పులే. అందుకని ప్రతి పిల్లవాని జీవితం న్యూనతా భావనతోనే ఆరంభమవుతుంది. అయితే పిల్లవాడు ఎదగడంలో, సామాజిక కారకాల దోహదంతో అంటే తల్లి తండ్రి, ఇరుగు పొరుగు, సమవయస్కులు, గురువులు కల్పించే దోహదంతో ఆ న్యూనతా భావాన్ని అధిగమిస్తాడు. ఈ ఎదుగులలో చాలామందికి విజయమే చేకూరుతుంది. కొంతమంది సుబ్బయ్యలాంటివారు కొన్ని చిన్ననాటి అనుభవాలతో కుంఠితులై అక్కడే స్థిరపడిపోయి బాధపడుతుంటారు.

గుమస్తా జీవుల అనర్థ బతుకులు:

రావిశాస్త్రి అల్పజీవి నవల రాయకముందు వెయ్యిమంది గుమస్తాలతో కలిసి పనిచేశాడు. గుమస్తాలు ఎలా ఉంటాలో అతనికి బాగా తెలుసు. మన దేశంలోని బ్రిటీష్ ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన మెకాలే విద్యావిధానం వల్ల డిగ్రీ చదువులు అన్నీ గుమస్తాలను తయారుచేయడానికే అన్నట్లు ఉన్నాయి. ఉద్యోగం కోసం చదువు. చదివేదంతా ఉద్యోగం కోసమే. పొద్దున తొమ్మిదింటికి ఆఫీసుకు వెళ్లడం. గొడ్డులా

చాకిరీ చేయడం. సాయంత్రం ఇంటికి తిరిగి రావడం. నిద్ర పోవడం. మళ్లీ తిరిగి ఆఫీసుకు వెళ్లడం. నెల తిరిగే సరికల్లా వచ్చిన నాలుగు డబ్బుల్తో వెచ్చాలు తెచ్చుకోవడం. గుట్టుగా సంసారం నెట్టుకురావడం. చిన్న చిన్న అవస్థలు వస్తే ఇబ్బంది పడటం. పెద్ద పెద్ద అవస్థలే తట్టుకోలేకపోవడం. ఇలా ఒక సురక్షితమైన జీవితానికి అలవాటు పడతారు గుమస్తాలు. దీనికి భిన్నంగా ఏది జరిగినా భయపడతాడు. హడలెత్తి పోతాడు. జీవితాంతం పరాన్నభుక్కుగా గడిపేయడం. ఉద్యోగం పోతే ఇక బతుకలేని పరిస్థితికి చేరుకోవడం.

సుబ్బయ్య ఐదువందలు కాంట్రాక్టర్‌ని అడిగేశాడు. చేబదులు అన్నట్టుగా అడిగాడు. కాని అది లంచం. అతడు చేబదులే అన్నట్టుగా ఇచ్చాడు. ఇచ్చిన ఐదు వందలు బావమరిదికి ఇచ్చాడు. కాని, ఆ వెంటనే సెక్షన్ కూడా మారిపోయింది. తనకు ఇవ్వకుండా ఒక్కడే డబ్బులు తీసుకుంటున్నాడని హెడ్ క్లర్క్ సుబ్బయ్య సెక్షన్ మార్చాడు. తన పని చేయకపోవడం వల్ల దక్షిణ అని ముట్టజెప్పిన కాంట్రాక్టర్ గవురయ్య తన డబ్బులు ఇవ్వమని బెదిరిస్తాడు. ఐదువందలంటే చాలా పెద్ద మొత్తం. ఏం చేయాలో బోధపడదు. సుబ్బయ్య భయపడిపోయాడు. గవురయ్య దుర్మార్గుడు. పుచ్చుకున్న బావమరిది అవకాశవాది. తానేమో పిరికివాడు. ఎలా? సుబ్బయ్య హడలిపోతాడు. పారిపోవడానికి ప్రయత్నించాడు. కాని ఎక్కడికని పారిపోలేడు. ఇలా పిరికితనంతో సుబ్బయ్య బాధపడతాడు.

ఈ భయం నరాల్లోకి ఎక్కి దేహం అంతా వ్యాపించి భయస్తుడిగా, పిరికివాడు మారిపోతాడు సుబ్బయ్య. ఆ పిరికితనంతో తనలోతాను కుంచించుకుపోతాడు. ఎవరినీ ఏమి అనలేని స్థితికి చేరుకుంటాడు. ఇంట్లో భార్యతో ధైర్యంగా మాట్లాడడానికి జంకుతాడు. ఆఫీసులో తనని ఏడిపించిన హెడ్ క్లర్క్‌ని ఎదిరించడానికి భయపడతాడు. చివరికి కూరగాయలవాడితో బేరమాడ్డానికి కూడా భయపడి వాడు ఏది ఇచ్చినా తీసుకుంటాడు. పిల్లలకు ఏమైనా చెప్పడానికి కూడా భయపడతాడు. ఇతరులు ఏ తప్పు పనిచేసినా ఏమీ అనలేని పరిస్థితికి చేరుకుంటాడు. అధికారం అంటే భయం. పోలీసులంటే భయం. కోర్టులంటే భయం. హాస్పిటల్స్ అన్నా భయమే. ఆఫీసులో బిల్స్ క్లియర్ చేసే పని అతనిది. బావమరిది ఇది గమనించాడు. ఎవరి బిల్లు క్లియర్ చేయాలో వాడి దగ్గర ఐదు వందలు అడిగి తనకు ఇమ్మన్నాడు. ఇలా చేయకూడదు. కాని సుబ్బయ్యకు వేరే దారి లేదు. అడుగుతున్నది బావమరిది. బావమరిదిని ఎదిరించే ధైర్యం కూడా లేదు. చెప్పిన పని చేయకపోతే చేతగానివాడంటారు.

కాంట్రాక్టర్‌ను ఎదిరించడం చేతగాని గుమాస్తా. అయితే అప్పుడప్పుడు కొంత వెలుతురు వస్తుంది. కొంత మార్చ ప్రయత్నిస్తుంది. సుబ్బయ్య జీవితంలో కూడా అలాంటి వెలుతురు వచ్చింది. ఒక స్నేహితురాలు పరిచయమైంది. ఆమె అతణ్ణి ఆదరించింది. ఊరడించింది. పవిటతో నుదుటి చెమట తుడిచి కొంచెం ధైర్యంగా ఉండమని ధైర్యం చెప్పింది. కాని ధైర్యంగా ఉండటానికి సుబ్బయ్యకు ధైర్యం కావాల్సి వచ్చింది. అతడు ఆలోచిస్తూ ఉన్నాడు. అతడే కాదు దేశంలోని గుమస్తాలందరూ ఆ ధైర్యాన్ని ఇంకా అందుకోవలసి ఉంది.

ధైర్యం ఉంటేనే మిగతా సద్గుణాలుంటాయి. ధైర్యం లేకపోతే ఎన్ని సద్గుణాలున్నా అవి రాణించవు, పిరికివారెవరూ కూడా మంచివారు కాజాలరు, మంచికి నిలబడలేరు. మంచిగా ఉండాలంటే గుండె నిబ్బరం చాలా ఉండాలని రచయిత రాచకొండ విశ్వనాథశాస్త్రి అభిప్రాయం.

న్యూనతాభావం

బాల్యంలోని భిన్న పరిస్థితుల వల్ల వ్యక్తిలో ఆత్మన్యూనత ఏర్పడుతుందని ఆడ్లర్ సిద్ధాంతీకరించాడు. అతని సిద్ధాంతం ప్రకారం బాల్యంలో విపరీతమైన గారాబం అనుభవించిన వారు, అతి నిర్లక్ష్యానికి గురయినవారు, అంగవైకల్యం ఉన్నవాడు న్యూనతాభావంతో బాధపడుతుంటారు. బాల్యంలో ఇటువంటి పరిస్థితులు ఎదురైన వ్యక్తి అనంతర జీవితంలో తనకు తటస్థపడిన అవకాశాలను, సర్వ ప్రపంచాన్ని అపనమ్మకంతో తిలకిస్తాడు. తనను ఏకాకిగా భావిస్తాడు. జీవితంలో ఎదురయ్యే ప్రతి సన్నివేశంలోనూ అతి జాగ్రత్త ప్రదర్శించి కష్టాలను ద్విగుణీకృతం చేసుకుంటాడు.

అల్పజీవి నవలలో సుబ్బయ్య ఇటువంటి పరిస్థితికే గురవుతాడు. సుబ్బయ్యలో ఆత్మన్యూనత పెరగడానికి కారణాలను ఈ విధంగా చెప్పుకోవచ్చు. తల్లి ప్రేమ ఎరగక పోవడం. ఇతరులకు తల్లి ఉండి, తమకు లేకపోవడం ఒక కొరతను, న్యూనతను కలిగిస్తుంది. సవతి తల్లి నిర్లక్ష్యం వల్ల కూడా సుబ్బయ్యలో న్యూనతా భావం ఏర్పడడానికి కారణమైంది. ఆమె కొంతకాలమే అతని జీవితంలో ఉన్నప్పటికీ అతనిలో ఆమె కలిగించిన న్యూనతా, భయం అతన్ని ఎప్పటికీ వీడిపోకుండా చేశాయి. భార్య సావిత్రికి సుబ్బయ్య పట్లగల చులకన భావం కూడా దీనికి దోహదపడింది. జమీందారి వంశానికి చెందిన సావిత్రికి సుబ్బయ్యపట్ల వివాహానికి ముందు నుంచీ చిన్నచూపే. బాల్యంలో సుబ్బయ్య కళ్ళాదుటే తన తండ్రి చావుదెబ్బలు తినడం, తండ్రి ఆత్మరక్షణ చేసుకోలేకపోవడం అన్న సన్నివేశం కూడా అతనిలో న్యూనతా భావం పెరగడానికి కారణమైంది. ఇక ఆఫీసులో తోటి వ్యక్తులు తన పట్ల వ్యక్తం చేసిన అభిప్రాయాలు 'సుబ్బయ్య ఈజ్ ఇనెఫిషియెంట్, సుబ్బయ్య నంగిరిపింగిరిగాడు' వంటి అభిప్రాయాలు అతనిలో న్యూనతను పెంచాయి.

ఒక ఐదు వందల మొత్తం! సుబ్బయ్య జీవితంలోని ప్రశాంతతను అంతా సర్వనాశనం చేసేసింది. అతడిలోని పిరికితనమే అతణ్ణి సర్వనాశనం చేసేసింది. ఎప్పుడూ ధైర్యంగా వ్యవహరించలేదు.

రావిశాస్త్రి 1953లో రాసిన నవల 'అల్పజీవి'. పిరికితనంతో బతుకులీడ్చే మధ్యతరగతి వర్గం మీద, గుమస్తా మనస్తత్వాలతో కునారిల్లుతున్న మధ్యతరగతిలోని ప్రధాన వర్గం మీద ఆయన కొట్టిన కొరడా దెబ్బ ఇది. ఆయన బాధ ఏమిటంటే చదువుకోని వారు ఎలాగూ చస్తున్నారు. బాగా చదువుకున్నవారు లొసుగులు లోపాలను ఉపయోగించి ఎక్కడికో చేరుతున్నారు. కాని ఈ గుమస్తాలే- ఈ అపసవ్యతను తొలగించాల్సిన బాధ్యత ఉన్న ఈ గుమస్తాలే ఆ బాధ్యత నుంచి దూరంగా తొలగిపోతున్నారు. మనిషి పిరికితనం దాటాలని రావిశాస్త్రి కోరిక. ధైర్యలక్ష్మి ఉంటేనే తక్కిన లక్ష్ములన్నీ ఉంటాయని ఆయన ఈ

INTERNATIONAL JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY EDUCATIONAL RESEARCH
ISSN:2277-7881; IMPACT FACTOR :6.514(2020); IC VALUE:5.16; ISI VALUE:2.286
Peer Reviewed and Refereed Journal: VOLUME:9, ISSUE:12(8), December:2020

నవలలో చెప్పదల్చుకున్నారు. లక్ష్మూలు కావలసింది వ్యక్తిగతానికి కాదు. సమాజానికి. దేశానికి. ఈసురోమని మనుషులుంటే దేశమేగతి బాగుపడునోయ్ అని గురజాడ అన్నది అందుకే.

అమాయకత్వం, అజ్ఞానం, సోమరితనం, బలహీనతలను అధిగమించలేకపోవడం వల్ల, పరిస్థితుల ప్రభావం వల్ల పిరికివాళ్ళుగా తయారవుతారు. పిరికివాన్ని కన్న తల్లికూడా అసహ్యించుకుంటుంది. పిరికిగుణం ఉన్న సమాజం పైకి రాదు. పిరికి గుణం వల్లే మధ్యతరగతి పైకి రావడం లేదు. ఈ మాటను పదే పదే చెప్పడానికి ఇష్టపడ్డారు రావిశాస్త్రి. సమాజంలో అధిక సంఖ్యలో ఉన్న భయస్తులు, పిరికివాళ్ళ స్వభావాన్ని మార్చడానికి, ధైర్యంగా వ్యవహరించాలనీ రావిశా□స్తి ఈ నవలలో ఆకాంక్షించాడు రావిశా□స్తి.

ఆధార గ్రంథాలు

1. అల్పజీవి (నవల), రాచకొండ విశ్వనాధశాస్త్రి (రావిశాస్త్రి), విశాలాంధ్ర పబ్లిషింగ్ హౌస్, 1953.
2. మనస్తత్వ సిద్ధాంత గ్రంథాలు (ఫ్రాయిడ్, ఆడ్లర్, యూంగ్ సిద్ధాంతాలు), 1950.
3. గురజాడ అప్పారావు రచనలు, గురజాడ అప్పారావు, ఎమెస్కో ప్రచురణలు / విశాలాంధ్ర, 2015.
4. రావిశాస్త్రి నవలలు - సమగ్ర సామాజిక విశ్లేషణ, రాచకొండ విశ్వనాధశాస్త్రి (రావిశాస్త్రి), సాహిత్య అకాడమీ, 1989.